

PARODONTOLOGIE

Pokud se ve stomatologii nezabýváme zubem, tak nejčastěji řešíme problémy s dásněmi a závěsným aparátem zubu (parodontem).

Tytéž bakterie, které poškozují zuby, poškozují i parodont .

V 1 mm³ měkkého zubního povlaku (plaku) je cca 10 bilionů mikroorganismů asi 200 druhů. Většinu jsme získali od rodičů (první z nich už při porodu od maminky), a většinu z nich potřebujeme, protože obsazují a pro sebe brání terén, který by jinak zabraly mikroorganizmy daleko nepřátelštější (někdy to můžeme zakusit jako potíže po užívání širokospektrých antibiotik, která potlačí ni naše ústní mikroorganismy). Tyto mikroorganismy žijí v symbióze a spolupracují na výstavbě složité struktury plaku.

Potíže nastávají tehdy, když jejich množství přesáhne únosnou mez, kterou je ještě náš organismus tolerovat. Tato mez je u každého člověka individuální a kolísá během života jak v důsledku přirozených změn a cyklů (např. menstruace, prořezávání zubů, puberta), tak při infekčních i jiných onemocněních (do imunity zasahuje výrazně např. Chřipka, diabetes). Pokud nedojde ke zbourání struktur plaku a k očištění prostoru, v němž žijí, alespoň každých 24 hodin, tyto bakterie zplodinami svého metabolismu (toxiny) i mechanickým drážděním způsobí reakci Vašeho organismu. Situace se ještě zhorší, pokud z měkkého povlaku vznikne (usazováním minerálů z jídla a slin) zubní kámen. Ten je drsný a na drsném povrchu zubního kamene ulpívá daleko větší množství měkkého povlaku. Kromě toho výrazně mechanicky dráždí toxiny a reaktivním zánětem už tak poškozenou daseň a svojí přítomností brání cirkulaci tkáňového moku a tím i spontánnímu samoočišťování.

Organismus se brání formou zánětu (nažene do napadených míst obranné elementy). Příznakem je otok, krvácení a zarudnutí dásní. Pokud plak a kámen neodstraníme (čištěním doma a odstraněním zubního kamene v ordinaci), převládnu agresivnější bakterie a zaútočí do větší hloubky. Organismus se opět brání a ničí jak bakterie, tak i tkáň, která je bakteriemi napadena - propuká parodontóza. Nezasáhneme-li hlubokým očištěním povrchu zubu od kamene a nečistot v ordinaci a dokonalou hygienou doma, obranný zánět a bakterie zničí závěsný aparát zubu. Ten se ve finále uvolní a vypadne.

Takto můžeme zobecnit průběh parodontózy. Naštěstí většinou tento proces trvá léta (ale čím mladší člověk, tím má rychlejší průběh). Je ovlivněn mnoha faktory: genetikou (odpovídá za odolnost tkání - u někoho probíhá proces rychleji, u někoho pomaleji), typy bakterií (opět je to u někoho rychlejší nebo pomalejší) a hlavně úroveň čištění zubů domácí hygienou. Ovlivnit vrozené dispozice je nesnadné až nemožné. Složení bakterií v ústech je ovlivnitelné antibiotiky. I to je dosti složité a omezeně použitelné. Přesto v odůvodněných případech (obvykle po bakteriologickém vyšetření a zjištění citlivosti na antibiotika) je možno antibiotika použít. To je však vhodné jen v nemnoha případech a možné jen krátkodobě. Jediná oblast, kde je možné bezpečně a spolehlivě zasáhnout, léčit a udržovat stav, dosažený léčbou, je udržování hygieny, tedy dokonalé očištění všech ploch zubu a jeho kořene lékařem (obvykle opakovaně), obnažení všech míst, kde je nutné trvalé očišťování (mnohdy i chirurgicky, a poté dokonalá domácí hygiena, která udrží plak pod škodlivou hranicí.

Příznaky a průběh onemocnění parodontu jsou individuální. U kuřáků se navíc mnohé příznaky objeví příliš pozdě nebo vůbec ne, dokud nedojde k viditelné viklavosti. Vyplatí se proto pravidelně navštěvovat zubního lékaře (Vaše pojišťovna platí preventivní prohlídky 2x ročně). Můžeme parodontózní problémy včas diagnostikovat a nabídnout řešení.

Projevy parodontózy mohou pacienta společensky devalvovat, pominu-li nepříjemné krvácení z dásní, tak je to zápach z úst (málokdo Vám o něm řekne, ale pomyslí si svoje...) a viklavost zubů (není jednoduché se najíst s viklavými zuby...).

Zuby sice můžeme i dlahovat, ale bez drahého a náročného chirurgického zákroku jim původní pevnost vrátit neumíme. Dlahování dočasné i trvalé má pouze za úkol vyloučit dráždění závěsného aparátu zubu nefyziologickou námahou.